Työkaluja maahanmuuttajataustaisten ja monikulttuuristen perheiden kohtaamiseen

Nokia 14.3.2018 klo 12.30 – 15.30

Järjestäjät: LAPE Pirkanmaa, Kotona Suomessa -hanke ja Nokian perhekeskustoimintamallin pilottiryhmä

OHJELMA (Jokaisen alustuksen jälkeen on aikaa keskustelulle, jossa myös kokemusasiantuntijat mukana)

12.30 Tervetuloa

12.35 Maahanmuuttaja asiakkaana
Hanna Wallenius, Kotona Suomessa -hanke ja Shengul Abdullah, Nokian kaupunki

13.05 Kunniakysymykset perhekonfliktien taustalla
Sari Mattila, DIDAR/ Setlementti Tampere ry

13.35 Tulkkauspalvelut asiakastyössä
Nina Lappeteläinen, Pirkanmaan Tulkkikeskus

13.50 Etätulkkauspalvelun uudet mahdollisuudet
Suvi Nieminen, LAPE Pirkanmaa

14.15 Kahvitauko

14.30 Maahanmuuttajat ja maahanmuuttajatyö Nokialla
Lumi Karjalainen, Nokian kaupunki ja Mohammed Abbas, kokemusasiantuntija

15.00 Tietoa, tukea ja konsultaatiomahdollisuuksia maahanmuuttaja- ja monikulttuurisuusasioissa
Suvi Nieminen, LAPE Pirkanmaa

15.30 Päätös

Kotona Suomessa

Vipuvoimaa EU:lta 2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Maahanmuuttaja asiakkaana

- Hanna Wallenius, Kotona Suomessa –hanke ja Shengul Abdullah, kokemusasiantuntija

Kotouttaminen kuuluu kaikille

- **Mitä maahanmuuttaja-asiakkaan kohtaamisessa pitää ottaa huomioon?**
  - Kohtaa asiakas ihmisenä, kysy yksilölliset tarpeet, kuten kaikilta muiltakin asiakasryhmiltä. Kaikissa ihmisissä on jotain samaa ja jotain erilaista!
  - Ei kannata miettiä liikaa, mistä maasta henkilö on kotoisin tai mitä kulttuuria hän edustaa. Ihminen ei ole ensisijaisesti kulttuurinsa edustaja! Vaikka opiskelisit paljon vieraista kulttuureista, eri perheiden, sukujen ja yksilöiden välillä on silti eroja tavoissa eli joka tapauksessa pitää selvittää asiat kysymällä.
  - Opit samalla myös kulttuureista ja eri maiden tyypillisimmistä tavoista, kun kohtaat erilaisia ihmisiä. Ihmisten kohtaaminen on paras tapa oppia; etukäteen kouluttautumalla saat vain rajallista ja irrallista tietoa ja vaarana on, että alat yleistää ja luokitella ihmisiä ennakkokäsitysten mukaan. Pyri siis kohtaamaan jokainen avoimin mielin, uteliaasti ja kiinnostuneesti.

Jokaisella on tarve tulla kuulluksi!

- **Miten maahanmuuttajan vanhemmuutta voi tukea?**
  - Myös kotiäidit tarvitsevat suomen kielen perustaitoja, jotta kommunikointi esim. päiväkodin ja koulun kanssa onnistuu ja jotta pystyy ottamaan selvää lapsiinkin liittyvistä asioista. Mihin voit ohjata kieltä oppimaan, jos äiti on lasten kanssa kotona eikä voi mennä TE-toimiston kokopäiväiseen kotoutumiskoulutukseen? (kielikahvilat, järjestöjen äiti-lapsi-kerhot…)
  - Joskus perheen isän rooli perheen päänä ja elättäjänä on vain muodollinen eikä hän koe, että voisi todella osallistua perheensä arkeen. Miten isien roolia voisi tukea? (esim. Mannerheimin lastensuojeluliiton isätunnit, joissa miehet voivat keskustella isyydestä)
  - Perheiden jäsenten mahdollisimman samanaikainen kotoutuminen on tärkeää! Jos joku perheenjäsen jää vaille kielitaitoa tai yhteiskuntatietoa, se heikentää koko perheen asemaa. Mitä paremmin vanhemmat kotoutuvat, sitä parempi on myös lasten asema Suomessa.
  - Vanhemmille pitää tarjota tietoa, miten lasten kasvattamisesta ajatellaan Suomessa. Saako lasta komentaa, entä kurittaa ruumiillisesti?
  - Opasta ja neuvo moitteiden tai lastensuojeluilmoituksen tekemisen sijaan! Kerro, mistä voi ostaa lämpimiä talvivaatteita, millaiset ravitsemussuositukset Suomessa on jne.
  - Kerro suomalaisesta terveydenhuollosta, lääkkeiden oikeasta käytöstä (milloin kannattaa syödä lääkkeitä ja milloin ei, esim. antibiootit), traumataustaisen lapsen psyykkisen oireilun tunnistamisesta yms.
  - On hyvä muistaa, että jos monikulttuurisen perheen vanhemmista toinen on kantasuomalainen, muualta muuttanut vanhempi ei välttämättä saa kaikkea tukea, mitä tarvitsisi. Suomenkielinen vanhempi voi hoitaa kaikki asiat, koska se on kielen puolesta helpompaa, jolloin erikielisen vanhemman asema jää heikommaksi lasta koskevissa asioissa. Yritä saada molemmat vanhemmat mukaan!

Avoin mieli – uskalla kysyä!

Ystävällisyys on universaalia

Kotona Suomessa

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Setlementti Tampere

TUETTU VEIKKAUKSEN TUOTOILLA

DIDAR

DIDAR

- Setlementti Tampere ry:n kriisi-ja väkivaltatyön yksikkö, jossa työskennellään kunniaan liittyvän väkivallan teemojen parissa.

- DIDAR tarkoittaa kohtaamista persian ja kurdin kielillä.

- DIDAR:ssa työskentelee toiminnanohjaajina Sari Mattila ja Fardin Abbasi sekä yksikönjohtajana Satu Hintikka.

Setlementti
Tampere

Toiminnan tavoitteet

- Tuoda näkyväksi kulttuureihin liittyviä haitallisia perinteitä ja ilmiöitä
- Ennaltaehkäistä kunniakäsityksiin liittyviä konflikteja ja niiden kärjistymistä väkivallaksi
- Auttaa löytämään rauhanomaisia ratkaisuja konfliktitilanteisiin ja lisätä ymmärrystä eri osapuolten kesken.
- Kannustaa yhteisöjä dialogiin kunniaan liittyvistä ilmiöistä

Setlementti Tampere

DIDAR tarjoaa

- Kriisiapua ja palveluohjausta kunniakäsityksistä johtuviin konfliktitilanteisiin sekä tilanteisiin, joissa on jo havaittu kunniaan liittyvää väkivaltaa tai sen uhkaa
- Erikielisiä keskustelu- ja toiminnallisia ryhmiä, dialogityöpajoja, kulttuurivalmennuksia, leirejä ja tapahtumia.
- Koulutusta ja konsultointia ammattilaisille kunniaan liittyvissä kysymyksissä

Setlementti Tampere

Kenelle?

- DIDARin toiminta ja palvelut on tarkoitettu yksilöille, perheille ja yhteisöille, joita kunniaan liittyvät ilmiöt koskettavat tai jotka kärsivät kunniaan liittyvistä haitalisista perinteistä -> Suomessa asuvat maahanmuuttajataustaiset henkilöt ja yhteisöt

- DIDAR on avoin kaikille taustasta ja maahantulosyystä riippumatta.

Setlementti
Tampere

Kunniaan liittyvä väkivalta

- Perheen tai suvun piirissä tapahtuvaa kunnianormien puolustamiseen liittyvää väkivaltaa tai rajoittamista.
- Väkivalta voi olla luonteeltaan henkistä ja/tai fyysistä.
- Kunniaan liittyvän väkivallan muotoja ovat mm. uhkailu, liikkumisen tai pukeutumisen rajoittaminen, sukuelinten silpominen, pakkoavioliitto ja kunniamurha.

Setlementti Tampere

DIDARin palvelut

- Palvelut ovat maksuttomia ja luottamuksellisia.
- Toiminta on poliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumatonta
- Työntekijät työskentelevät suomen, ruotsin, englannin, kurdin, persian ja darin kielillä. Muun kielisten asiakkaiden kanssa varaamme tulkin

Setlementti Tampere

Milloin ottaa yhteyttä!?

- Ennen kuin mitään väkivaltaa tapahtuu.
- Jos herää epäilys, että perheessä on väkivallan uhkaa.

➢ Pyrimme selvittämään tilannetta muiden toimijoiden ja perheen kanssa.

- Kun väkivaltaa on jo tapahtunut

➢ Pyrimme yhteistyössä eri toimijoiden kanssa varmistamaan, että tilanne rauhoittuu ja väkivallan kohde ja muut perheenjäsenet eivät joudu vaaraan.

- DIDAR ei tarjoa valmiita ratkaisuja. Tavoitteemme on auttaa perheitä löytämään ratkaisut itse!

Setlementti Tampere

Yhteistyökumppanit

Yhteistyökumppaneinamme toimivat muun muassa Setlementti Tampere ry:n muut yksiköt, Tampereen kaupungin sosiaali-, perhe- ja kotouttamispalvelut, Pirkanmaalla toimivat vastaanottokeskukset, Tampereella toimivat maahanmuuttajajärjestöt, Suomen Punainen Risti, Sisä-Suomen poliisilaitos, Loisto Setlementti ry:n SOPU-työ, Ihmisoikeusliitto, Pirkanmaan SETA, TAMK ja Tampereen yliopisto.

Setlementti
Tampere

Esimerkkitapaus

Vuosi sitten Irakista Suomeen muuttaneen perheen 15-vuotias tytär ohjataan kouluterveydenhoitajan vastaanotolle, koska tyttö on vaikuttanut kivuliaalta, ja aristanut toista kättään. Vastaanotolla käy ilmi, että tytöllä on mustelmia kehossaan, ja tyttö kertoo isän lyöneen häntä rangaistukseksi siitä kun hänet on nähty kävelevän pojan kanssa koulumatkalla. Kouluterveydenhoitaja tekee lastensuojeluilmoituksen ja sosiaalityöntekijä alkaa selvittää asiaa. DIDAR pyydetään mukaan yhteistyöhön.

Setlementti Tampere

Uskomme, että Ihmiset pystyvät muutoksiin,
kun he tulevat kuulluiksi ja kunnioitetuiksi.

Kunniaan liittyvien vaikeiden kysymysten ratkaisemisessa tarvitaan kunnioittavaa ja tasapuolista yhteistyötä koko perheen kanssa.

Setlementti
Tampere

”Solmua, joka voidaan avata sormilla, ei tarvitse avata hampailla”

2018 DIDAR / Setlementti Tampere ry

Setlementti Tampere

DIDAR
Hatanpään valtatie 34 E (4. krs)
33100 Tampere

Toiminnanohjaajat
Sari Mattila puh. +358 45 141 1888
Fardin Abbasi puh. +358 50 407 5445
Yksikönjohtaja
Satu Hintikka puh. +358 50 523 7313

Email: etunimi.sukunimi@setlementtitampere.fi

Setlementti
Tampere

TAMPEREEN KAUPUNKI

Tulkkaus- ja käännöspalvelut

Pirkanmaan tulkkikeskus

Työkaluja maahanmuuttajataustaisten ja monikulttuuristen perheiden kohtaamiseen / Nokia 14.3.2018

Esityksen sisältö

- Tulkkaus- ja käännöspalvelut
- Kustannusten korvaaminen
- Milloin pitää tilata tulkki
- Miten tulkki tilataan
- Miten tulkin kanssa työskennellään

Tulkkaus- ja käännöspalvelut

- Pirkanmaan tulkkikeskus perustettu vuonna 1994
- tarjoaa asioimistulkkaus- ja käännöspalveluja sekä koulutusta tulkin käyttöön ja monikulttuuriseen vuorovaikutukseen liittyen
- noin 150 tulkkia / kääntäjää
- vuonna 2017 tulkkauspalveluja tarjottiin 55 kielellä
  - yhteensä noin 35 000 tuntia eli noin **150 tuntia tulkkausta / arkipäivä**

- kysytyimmät tulkkauskielet: arabia (37,2 %), somali, persia/dari, venäjä, kurdi
- kysytyimmät toimialat: terveyspalvelut (33,9 %) ja sosiaalipalvelut (28 %)
- tulkkauspalvelut vain viranomaisille

- vuonna 2017 *käännöksiä* tehtiin 29 kielellä, yhteensä noin 2400 sivua
  - sekä viranomaiset että yksityiset voivat tilata
  - auktorisoidut käännökset joissakin kielissä

Kielipalveluiden kustannusten korvaaminen

- pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden osalta tulkkaus- ja käännöskustannukset korvataan valtion varoin ELY-keskuksesta

- muiden maahanmuuttajien tulkkaus- ja käännöskustannuksista vastaa palvelun tilaaja

Koska pitää tilata tulkki?

- velvollisuus on rajattu asioihin, jotka tulevat **vireille viranomaisen aloitteesta**, mutta myös muissa asioissa > erityisesti silloin, kun kyse on asiakkaan oikeuksista, eduista ja velvollisuuksista

- tilaa tulkki aina, jos et tiedä varmaksi, onko asiakkaan suomen kielen taito riittävä

Kuinka tilaan tulkin?

- tilaa tulkki hyvissä ajoin
- puhelimitse 03 565 77314 (akuuttitilanteissa palvelee 24/7), sähköpostitse tulkkikeskus@tampere.fi
- varaa vähintään 1,5-kertainen aika käyntiin
- mikäli varattu aika muuttuu tai peruuntuu, ilmoita siitä tulkkivälitykseen
- tulkit eivät ota varauksia paikan päällä

Miten tulkin kanssa työskennellään?

- tulkki on vaitiolovelvollinen
- tulkkaus tapahtuu *minä*-muodossa
- tulkki tulkkaa vo:n ja asiakkaan välisen keskustelun mitään pois jättämättä tai lisäämättä; hän ei itse osallistu keskusteluun
- **tulkilta voi kysyä neuvoa tulkkaukseen tai kulttuuriin liittyvissä asioissa**

- kulttuuriset seikat ja asiakkaan koulutustaso voivat vaikuttaa kommunikaation onnistumiseen

Miten tulkin kanssa työskennellään?

- kohdista puheesi asiakkaalle ja katso asiakasta kohti
- puhu mahdollisimman *selkeästi* ja ymmärrettävästi sekä jaksota puhettasi sopivasti
- vältä ammattislangia, murreilmaisuja ja sanaleikkejä
- jos tulkin toiminnassa on huomautettavaa, anna palautetta heti paikan päällä
- jos tulkki on tulkkaamassa useamman tunnin, pidä taukoja

TAMPEREEN KAUPUNKI

PIRKANMAAN TULKKIKESKUS

Tulkkivälitys (03) 565 77314
tulkkikeskus@tampere.fi
ma–to klo 8.00–15.45, pe klo 8.00–15.15
(puhelinpäivystys samassa numerossa akuuttitilanteita varten 24/7)

Käännösvälitys (03) 5657 7200
tulkkikeskus.kaannokset@tampere.fi

Laskutus 040 806 4070
Suunnittelija 040 8063161
Johtaja 050 5504146
etunimi.sukunimi@tampere.fi
www.tampere.fi/tulkkikeskus

Túlka

- Maailman helpoin ja nopein tulkkauspalvelu

Túlka

- Túlka Oy on suomalainen yritys, kuuluu Barona Group Oy –konserniin
- Túlka-palvelu = Túlka-yhteisö + Túlka-applikaatio
- Tulkkaus tapahtuu **Túlka-mobiilisovelluksen** tai **internetin selaimen** kautta. Kehitteillä myös täysin puhelimitse – ammattilainen, asiakas, tulkki – tapahtuva palvelu. Linjoilla oleva, nopein tulkki poimii tulkkauskutsun ja palvelee videon välityksellä.
- Käytössä tällä hetkellä noin 100 tulkkia, lisäksi kumppaneilla yli 200 tulkkia.
- Tulkit ovat ammattitulkkeja tai asioimistulkin tutkinnon suorittaneita tulkkeja. Tulkeilta voidaan lisäksi edellyttää erilaisia asiakas- ja toimialakohtaisia osaamisvaatimustasoja (esim. sosiaali- ja terveysalalla).
- Túlka ohjevideo: https://drive.google.com/file/d/0B3c-QYLu_Kl-Mk55ZmQ3d1JPbFU/view
- Referenssejä: https://drive.google.com/file/d/0B3c-QYLu_Kl-MmNDOEVTUjlEY1U/view
  - Käyttäjinä mm. kouluja, sairaaloita (KYS), vastaanottokeskuksia, maahanmuuttajapalveluita, poliisi (Hki)

Túlkan etuja

- **Nopea**: Palvelu sopii akuutteihin ja nopeisiin tulkkaustilanteisiin. Keskiverto vastausaika Tùlkassa on n. 15 sekuntia.
- **Helppo**: Tulkkaus tilataan älypuhelimella Túlka-sovellusta käyttäen. Linjoilla oleva, nopein tulkki poimii tulkkauskutsun ja palvelee tilanteessa videon välityksellä.
- **Joustava**: Tulkkia ei tarvitse varata etukäteen.
- **Kustannustehokas**: Ei kustannuksia odottelusta tai peruuntuneista ajoista. Veloitus käytettyjen tulkkausminuuttien perusteella.
- **Monipuolinen**: 15 eri kieltä, valikoimaa kasvatetaan tarpeiden mukaan.
- **Räätälöity**: Asiakkaan toiveen mukaan asiakkuudessa käytettäville tulkeille koulutetaan myös asiakaskohtaista erityissanastoa, jotta vaadittava osaamistaso varmistetaan tulkkaustilanteissa.
- **Kehittyvä**: Asiakas antaa tulkkauksen sujumisesta arvion suoraan applikaatioon (1-5 tähteä). Palautteisiin reagoidaan Túlkan puolelta.

Túlka toimintaan

- Túlka-applikaation voi ladata älypuhelimen Play-kaupasta tai AppStoresta. *Kokeile esittelytunnuksilla ilmaiseksi 10 minuutin ajan!*
- Asiakkaan kanssa voidaan tehdä joko määräaikainen pilotointisopimus (asiakas päättää keston) tai toistaiseksi voimassaoleva sopimus.
- Ks. www.tulka.com
- Myynti- ja asiakaspalveluvastaava Tanveer Sheerzad, sales@tulka.com, 050 4698 902

PILOTIN KAUTTA LAAJEMPAAN YHTEISTYÖHÖN

- Pilotointiin kuuluu
  - reunaehdoista (esim. kielet, erityistarpeet, palveluajat) ja tavoitteista sopiminen
  - Asiakkaan kouluttaminen (etänä tai paikan päällä)
  - Projektin hallinnointi (mm. erilaisia raportteja palvelun käytöstä)
  - Palvelun ja palvelutason hionta
  - Tarvittaessa etätuki

HINNASTO

KESTO	VELOITUS
0 - 5 min	10 € / kpl
5 - 10 min	15 € / kpl
10 – 15 min	25 € / kpl
15 – 30 min	37 € / kpl
30 – 45 min	55 € / kpl
45 – 60 min	60 € / kpl
> 60 min	65 € / h

Yllä olevat hinnat ovat voimassa arkisin klo 8-17 välillä. Muina aikoina:

- **klo 17-23 hinnoitteluun +25%**
- **klo 23-08 hinnoitteluun +50%**
- **lauantaisin hinnoitteluun +50%**
- **sunnuntaisin hinnoitteluun +100%**

Maahanmuuttajat ja maahanmuuttajatyö Nokialla

Maahanmuuttajatyön koordinaattori
Lumi Karjalainen

Maahanmuuttajat (”vieraskieliset”) Nokialla/ 31.12.2016

- Yhteensä 822 henkilöä =2,48 % koko väestöstä/33210 (31.12.2016)
- Suurimmat kieliryhmät venäjä (161), viro (121), thai (68), dari/persia (65), englanti (44), arabia (37), turkki (33), kiina (23), somali (21), vietnam (15)
- Oleskeluluvan peruste voi olla opiskelu, työ (oma tai puolison), avioliitto suomalaisen tai Suomessa aiemmin asuneen henkilön kanssa tai kansainvälinen suojelu (”pakolaisuus”)

  -> palveluiden/tuen tarve riippuu asiakkaasta ja hänen tilanteestaan

Nokian kaupungin palveluita

- Perusturvakeskuksen työikäisten sosiaalipalveluissa maahanmuuttajatyön koordinaattori tapaa asiakkaita, jotka tarvitsevat ohjausta ja neuvontaa tai muita sosiaalipalveluita. Tekee verkostotyötä (mm. terveydenhuolto, opetus, varhaiskasvatus, työllisyys), voi pyytää työpariksi/verkostoon. Voi kysyä neuvoa maahanmuuttoon liittyvissä erityistilanteissa.
- Terveydenhuollossa terveydenhoitaja, joka koordinoi maahanmuuttajien ”polkua” terveyspalveluihin tarvittaessa. Alkuterveystarkastukset. Voi kysyä neuvoa, tai varata ajan asiakkaalle terveysasioiden selvittelyä varten.

Lisää kaupungin palveluita

- Perusopetuksessa Nokianvirran koulun opettaja koordinoi maahanmuuttajataustaisten oppilaiden tukea, S2-opetusta.
- Varhaiskasvatuksessa MONIKI-ryhmä kehittää monikulttuuristen lasten varhaiskasvatusta ja yhteistyötä kodin ja päiväkodin välillä.
- Kaupungin työllisyyspalveluissa monikulttuurisuusryhmä, kuntouttavaa työtoimintaa pitkäaikaistyöttömille. Jatkopolutus.
- Vapaa-aikakeskuksen palvelut kaikille

Kolmas sektori Nokialla

- Nokialla mahdollisuus kielen opiskeluun Pirkan Opiston suomen kielen kursseilla 2 iltaa/vko
- MLL Avoin päiväkoti Tuutikki soveltuu hyvin myös maahanmuuttajataustaisille lapsille ja perheille
- Nokian SPR:n paikallisosasto aktiivinen monikulttuurisuustoiminnassa. SPR:llä ollut myös viikoittainen kielikahvila, nyt tosin lopettamassa osallistujien puutteen vuoksi -> osallistujien saavuttamisessa haastetta
- Seurakunnan apu ja palvelut kaikille, myös yhteistyön mahdollisuus (esim. srk+SPR, srk+SPR+kaupunki)
- Monikulttuurista yhdistystoimintaa on myös, esim. Nokian Afgaaniyhdistys ry

Kotoutumista tukevien palveluiden haasteita

- Tiedon antaminen ei riittävää. Yhteiskuntatietouden, meille itsestään selvän ”hiljaisen tiedon” sanoittamisen puute (esim. miten Suomessa ajatellaan lasten kasvatuksesta, ystävien ja harrastusten merkityksestä. Miten talvella puetaan. Miksi päiväkodeissa ja kouluissa palaveerataan ym.)

  -> riittävät keskustelut, tarvittaessa tulkkaus
- Kielen oppimisen lisäksi kontaktit valtaväestön kanssa tärkeitä kotoutumisessa. Mistä lisää mahdollisuuksia kontaktien luomiseen?
- Tuen/palvelun tarpeessa olevan asiakkaan/perheen tavoittaminen voi olla haaste

”Koko perheen kotoutumissuunnitelma” kokeiluun Nokialla LAPE-pilotin myötä

Uudesta Nokialle muuttaneesta maahanmuuttajataustaisesta perheestä tiedon saava taho (usein päiväkoti tai koulu, jossa uudet lapset aloittavat) ottaa yhteyttä maahanmuuttajatyön koordinaattoriin

- kootaan tarvittava verkosto perheen tapaamiseen, yleensä päiväkodin/koulun edustaja, terveydenhoito (neuvolath tai kouluterveydenhoitaja) ja maahanmuuttajatyön koordinaattori. Tulkkaus!
- verkoston tarkoitus 2-suuntainen: tiedon antaminen palveluista asiakkaalle, toisaalta tiedon saaminen perheen mahdollisesta palveluntarpeesta
- tapaamisen myötä suunnitelma jatkosta perheen tarpeen mukaan; voi jäädä ainoaksi kontaktiksi, tai johtaa jatkotapaamisiin/ uusiin asiakkuuksiin

Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelma

HALLITUKSEN KÄRKIHANKE

Työkaluja maahanmuuttajataustaisten ja monikulttuuristen perheiden kohtaamiseen, Nokia 14.3.2018

Tietoa, tukea ja konsultaatiomahdollisuuksia maahanmuuttaja- ja monikulttuurisuusasioissa lasten, nuorten ja perheiden palveluissa Pirkanmaalla

Suvi Nieminen
Projektikoordinaattori
LAPE Pirkanmaa, maahanmuuttaja- ja monikulttuurisuuspalvelut
suvi.nieminen@setlementttitampere.fi
Puh. 050-4140413

Ei tarvitse olla kulttuuriasiantuntija kohdatakseen ihmisiä eri kulttuureista.

Esityksen verkkolinkkien avaaminen:
*Paina **ctrl** ja näpäytä*

INFORMAATIO-OHJAUS, KOULUTUS

Informaatio-ohjaus

- VALTAKUNNALLINEN: **Kotouttamisen Osaamiskeskus** www.kotouttaminen.fi
  - Paikallisen, alueellisen ja valtakunnallisen maahanmuuttajien kotoutumista edistävän työn tukeminen (koulutuksia, tilasto- ja seurantatietoa, palveluprosessien kehittäminen, hyvien käytäntöjen jakaminen)
  - Sivustolla runsaasti materiaalia työn tueksi: mm. kotouttamislain ja pakolaisten vastaanoton käsikirjat, hyviä käytäntöjä, lomakkeita, tietopaketteja, konkreettisia työkaluja..
- ALUEELLINEN: **Pirkanmaan ELY-Keskus**
  - Mm. kuntakohtaiset kotoutumissuunnitelmat
  - http://kotouttaminen.fi/yhteystiedot-pirkanmaa

Koulutusta työyhteisöille maahanmuutto-, kotoutumis- ja monikulttuurisuusasioissa

- **Kotona Suomessa –hanke** (ELY-keskus), aluekoordinaattori Hanna Wallenius hanna.wallenius@ely-keskus.fi
- **Koulutetut kokemusasiantuntijat**, TEKO-hanke http://www.tekohervanta.fi/sivustot/teko-hanke/kokemusasiantuntijat
  - Koulutetut kokemusasiantuntijat toimivat ”kulttuurivälittäjinä”. Voi pyytää kertomaan omasta kulttuuristaan ja maahanmuuton kokemuksesta työyhteisöihin, koulutuksiin ja muihin tilaisuuksiin.

TYÖYHTEISÖISSÄ HYÖDYNNETTÄVIÄ MATERIAALEJA

Videomateriaalia

- Varhaisen tuen palvelut ja perheen kotoutuminen (Kotouttamisen Osaamiskeskus): Kolme avainta kohtaamiseen. https://www.youtube.com/watch?v=PuRLTpUt_PU (n. 10 min.)
  - Kohtaaminen, osallisuuden edistäminen ja ammatillisuus. Ideoita ja harjoituksia työyhteisön toimintatapojen muuttamiseksi.
- Näkökulmia pakolaistaustaisten lasten ja nuorten ymmärtämiseen ja tukemiseen
  - Lapset ja nuoret pakolaisina (Diakonissalaitos): Millaisia kokemuksia lasten ja nuorten pakolaisuuden takana on? Miten kokemukset vaikuttavat lapsiin ja nuoriin? https://www.youtube.com/watch?time_continue=242&v=JSHJilVdoW0 (n. 4 min.)

Kirjallista materiaalia

- Väestöliiton monikulttuurisuus-sivusto: https://www.vaestoliitto.fi/monikulttuurisuus/

  Sisältää paljon tietoa, jolla työntekijä pystyy perehdyttämään itseään aiheeseen. Uusimpia koulutuksia ja materiaaleja monikulttuuriseen työhön.
- PALOMA -käsikirja (THL, 2018). Pakolaisten mielenterveyden tukeminen Suomessa. Pakolaisten ja vastaavista lähtökohdista tulleiden maahanmuuttajien mielenterveyden edistämiseen, ongelmien tunnistamiseen ja hoitoon. Käsikirja tarjoaa tietoa, suosituksia sekä käytännöllisiä työkaluja eri alojen ammattilaisille, esihenkilöille sekä päättäjille. Ks.
- Maahanmuuttoprosessin eri vaiheet (Suomen Mielenterveysseura): https://www.mielenterveysseura.fi/fi/mielenterveys/vaikeat-el%C3%A4m%C3%A4ntilanteet/maahanmuutto/maahanmuuttoprosessi-etenee-vaiheittain
- Kotouttaminen.fi
- **Turvapaikanhakijaperhe. Kohtaamisen ja tuen käsikirja (2017).** Käsikirja avaa turvapaikkaa hakevien lasten ja perheiden vastaanottoa ja arkea Suomessa ja antaa vinkkejä, miten kohdata ja tukea heitä. https://issuu.com/ensi-jaturvakotienliitto/docs/turvapaikanhakijaperhe._kohtaamisen

AMMATTILAISELLE: KÄYTÄNNÖN KONSULTAATIO, TYÖPARI

PAIKALLINEN/ ALUEELLINEN:

- Nokian kaupunki, maahanmuuttajatyön koordinaattori Lumi Karjalainen
- Kunniakulttuuriin liittyvät asiat: Didar/ Setlementti Tampere ry www.didar.fi
- Romaniasiat: Tšetanes Naal –hanke, hanketyöntekijä Keijo Svart, keijo.svart@tampere.fi, puh. 040 - 801 2732

VALTAKUNNALLINEN:

- Väestöliitto: Maksutonta kulttuurisensitiivistä konsultaatiota puhelimitse tai s-postitse maahanmuuttajien kanssa toimiville ammattilaisille liittyen perhe-elämään, lastenkasvatukseen ja perheiden psykososiaaliseen hyvinvointiin. Ks. http://www.vaestoliitto.fi/monikulttuurisuus/

TULKKAUSPALVELUT

Tulkkauspalveluita

- Pirkanmaan Tulkkikeskus https://www.tampere.fi/liitteet/p/619Hz0dIm/pirkanmaantulkkikeskus.pdf

- Etätulkkauspalvelu Túlka www.tulka.com

MAAHANMUUTTAJATAUSTAISLLE ASIAKKAILLE SUUNNATTUJA TUKIPALVELUJA JA -MATERIAALEJA

Monikielistä yleistä neuvontaa ja ohjausta

- Info-Lango: Valtakunnallinen monikielinen etäneuvontapalvelu (netti, puhelin, skype): https://www.info-lango.fi/fi/mik%C3%A4-info-lango
- Maahanmuuttajainfo Mainion (Tampere) omakielisen neuvonnan videochat (kokeilu 12/2018 asti): https://www.tampere.fi/sosiaali-ja-terveyspalvelut/sosiaalinen-tuki-ja-toimeentulo/maahanmuuttajat/mainio/videochat.html

Infomateriaalia suomalaisesta yhteiskunnasta ja eri palveluista

- Perustietoa maahanmuuttajille yhteiskunnan toiminnasta ja mahdollisuuksista Suomessa löytyy 12 eri kielellä myös Infopankin sivuilta. *Elämä Suomessa, tietoa paikallisista palveluista:* http://www.infopankki.fi/ Maahanmuuttajalle helposti omalla kielellä tarjolla olevaa tietoa. Tähän liittyvä kielivideokirjasto: http://suomitaskussa.eu/
- Perustietoa maahanmuuttajille yhteiskunnan toiminnasta ja mahdollisuuksista Suomessa 12 eri kielellä: http://tem.fi/perustietoa-suomesta
- Infopankin yhteydessä toimii sähköinen Finnishcourses.fi -kurssihakupalvelu, josta löytyvät Pirkanmaalla järjestettävät kaikille avoimet suomen kielen kurssit.
- *Terveydenhuoltojärjestelmä*: Mateas-hankkeessa tuotettava videomateriaali (tulossa v. 2018)
- *Lähisuhdeväkivalta*: Setlementti Tampere ry:n hankkeessa tuotettava videomateriaali (tulossa v. 2018)
- Lastensuojelu: www.lastensuojelu.fi
- Väestöliitto: Vanhemmuuden tukemiseksi lastenkasvatusvihkosia https://www.vaestoliitto.fi/monikulttuurisuus/tietoa-monikulttuurisuudesta/aineistot/lastenkasvatusvihkoset/

MIELENTERVEYS-AIHEISTA TIETOA JA TUKEA AMMATTILAISELLE

VIDEOMATERIAALIA:

- Kotoutujan ensiapu - Mitä jokaisen tulisi tietää psyykkisen hyvinvoinnin tukemisesta https://www.youtube.com/watch?v=8mofZxsQycU
- Pakolaisten traumaoireiden tunnistaminen ja hoito (Helsingin Diakonissalaitos) https://www.youtube.com/watch?v=_KZ819awB9U
- Pakolais- ja maahanmuuttajataustaisten lasten traumojen tunnistaminen ja hoito (Helsingin Diakonissalaitos) https://www.youtube.com/watch?v=xBAquaLjD5M, https://www.youtube.com/watch?time_continue=11&v=Yq9towRbIQU

KONSULTAATIOTA:

- **Tampereen psykiatrian poliklinikka maahanmuuttajille** (vain konsultaatio; asiakkaiksi otetaan ainoastaan tamperelaisia) https://www.tampere.fi/sosiaali-ja-terveyspalvelut/mielenterveys-ja-paihdepalvelut/mielenterveys/maahanmuuttajat.html
- **Kidutettujen kuntoutuskeskus**, Diakonissalaitos (Helsinki): Valtakunnallista konsultaatiota ammattilaisille https://www.hdl.fi/tukea-ja-toimintaa/maahanmuuttajille/kidutettujen-kuntoutus/
- **Tampereen mielenterveysseura, Kriisikeskus Osviitta**. Myös maahanmuuttajille suunnattua toimintaa ja tukihenkilöitä. http://www.mielenterveysseurat.fi/tampere/

MIELENTERVEYS-AIHEISTA TIETOA JA TUKEA ASIAKKAALLE

- Potilasesitteet masennuksesta ja traumaperäisestä stressihäiriöstä eri kielillä (Tampereen psykiatrian poliklinikka maahanmuuttajille) https://www.tampere.fi/sosiaali-ja-terveyspalvelut/mielenterveys-ja-paihdepalvelut/mielenterveys/maahanmuuttajat/tiedotteet.html

- Psykoedukaatiomateriaalia eri kielillä (esim. unen merkitys, vihan käsittely, rentoutusharjoituksia) (Lounais-Suomen Mielenterveysseura ry:n Turun kriisikeskuksen Serene-hanke), http://www.mielenterveysseurat.fi/turku/materiaalit/serenen-materiaalit/
  - Myös alkuinfot mielenterveydestä ja psyykkisestä sopeutumisesta (sis. kuvitettu PowerPoint-materiaali sekä alkuinfon pitäjälle oma ohjeistus). Alkuinfo koostuu kahdesta tapaamisesta. Niitä voivat pitää sosiaali-, terveys- ja kasvatusalan ammattilaiset. Toimintamallin mukaan nämä kaksi alkuinfoa on hyvä sisällyttää luonnolliseksi osaksi muuta kotoutumisen alkuinfoa, jolloin niitä ei koeta leimaaviksi. http://kotouttaminen.fi/documents/3464316/4354573/turun-kriisikeskus_alkuinfot_kuvaus__1.pdf/71a2b6ef-1b45-43cc-a058-183ba090ee3d/turun-kriisikeskus_alkuinfot_kuvaus__1.pdf.pdf

NUORET

AMMATTILAISELLE:

- Väestöliitto: Vanhempien monikulttuurisen vertaistoiminnan malli - kodin ja koulun välinen yhteistyö sujuvaksi (käytössä esim. Vantaan kouluissa). https://www.vaestoliitto.fi/@Bin/5610157/fact+sheet_vertaisryhm%C3%A4toiminta_final.pdf
- Lapsen ja nuoren psyykkisen avun tarpeen tunnistaminen koulussa ja päiväkodissa: https://www.youtube.com/watch?v=7FwSFXqFK4w
- Tietoa ammattilaisille pakolais- ja turvapaikanhakijalasten ja –nuorten oppimisen tueksi http://www.traumajaoppiminen.fi/
  - Sisältää eri kielillä myös vanhemmille suunnattua materiaalia oppimisvaikeuksista

ASIAKKAILLE TOIMINTAA PIRKANMAALLA:

- Sukupuoli- ja kulttuurisensitiivinen erityisnuorisotyö:
  - Kölvi-toiminta 12-25-vuotiaille pojille ja nuorille miehille: Kölvin monikulttuurinen nuorisotyö ry, Tampere. https://www.kolvi.fi/
  - Tyttöjen Talo 12-28-vuotiaille tytöille ja nuorille naisille: Setlementti Tampere ry, Tampere. https://www.tytto.fi/
- Sporttikummitoiminta 4-17-vuotiaille lapsille ja nuorille: Pelastakaa Lapset ry https://www.pelastakaalapset.fi/tyomme-kotimaassa/tukihenkilot/sporttikummit/
- Monikulttuurinen ystävä- ja perhetyö (mm. ystäväksi maahanmuuttajaäidille –toiminta): MLL Tampereen osasto, koordinaattori Essi Pakarinen https://tampere.mll.fi/monikulttuurinen-ystava-ja-perhe/

LAPSET (neuvola, varhaiskasvatus)

- Kielen kehityksen tukeminen neuvolassa, varhaiskasvatuksessa sekä esi- ja alkuopetuksessa:

  Ota koppi -ohjelma: verkossa toimiva, kaikille avoin ohjelma, jolla voidaan tukea ja arvioida lapsen kaksikielisyyden kehittymistä ja osallisuutta lapsiryhmässä. Ohjelma sopii sekä neuvolan, varhaiskasvatuksen että alkuopetuksen käyttöön, ja se tarjoaa työhön monia ideoita sekä toiminnallisia menetelmiä. https://www.youtube.com/watch?v=XIKf9yVEpvM, http://www.otakoppi-ohjelma.fi/